



AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin

12.09 2022-ci il tarixli F331 №- li

əmri ilə təsdiq edilmişdir.



ƏSLİ İL
DÜZDÜN

**“Sığorta İşçisi”
İxtisası üzrə
Təhsil Proqramı (Kurikulum)**

Bakı – 2022

“Sığorta işçisi ” İxtisası üzrə Təhsil Proqramı (Kurikulum)

1. **Təsnifat üzrə ixtisasın şifri (kodu):** 030203
2. **Məşgulluq təsnifatında kodu:** 4132
3. **Milli kvalifikasiyalar səviyyəsi:** 4
4. **Peşə təhsili pilləsi:** Texniki peşə təhsili
5. **İxtisasın qrupu:** Sığorta işi
6. **İxtisasın əhatə etdiyi sahələr:** İqtisadiyyat, xidmət, avtomatika və idarəetmə
7. **Qəbul şərtləri:** Ən az ümumi orta təhsil
8. **Tədris müddəti:** Tam orta təhsil bazasından: 1 il
9. **Attestasiya:** Tələbələrin ixtisas modulları üzrə qiymətləndirilməsi “Peşə təhsili pilləsində təhsilalanların attestasiyasının aparılması Qaydası”na, ümumtəhsil fənləri üzrə attestasiya “Ümumi təhsil pilləsində təhsilalanların attestasiyasının (yekun qiymətləndirmə (attestasiya) istisna olmaqla) aparılması Qaydası”na uyğun həyata keçiriləcək.

Peşənin təsviri, xüsusiyyəti, inkişaf perspektivləri; Sığorta işçisi, sığorta olunan fiziki və hüquqi şəxslərə müxtəlif sahələrdə və həmçinin sığorta fəaliyyəti ilə məşğul olan şirkət daxilində xidmətlər göstərir. Sığorta mütəxəssisi sığorta sahəsində istifadə olunan hüquqi terminologiyani bilir, çəsidi sığorta məhsulları, sığorta riskləri, tariflərin və qiymətlərin müəyyənləşdirmə prinsipləri haqqında biliklərə malik olur. Həmçinin, o, zəruri hallarda sığorta məhsullarının satışı ilə məşğul olur, sığortalanacaq obyektlərin (məsələn ev, bina, fabrika, avtomobil, ağır texnika və.s. kimi) bazar qiymətlərini müəyyənləşdirir, qəzaların və bədbəxt hadisələrin qarşısı alınması məqsədilə təhlükəsizlik tədbirlərin alınması üsullarını sığortalı şəxslərə izah edir, sığorta hadisələrinin tənzimlənmə prosesində iştirak edir, baş vermiş zərərlərin qiymətləndirilməsi və texniki ekspertizanın keçirilməsini həyata keçirir.

Məşgulluq imkanları: Təhsili başa vurduqdan sonra məzun, fərdi olaraq kiçik sahibkar kimi (sığorta agenti və ya sığorta brokeri) və ya sığorta şirkətlərində, bank sektorunda və sığorta sektoruna yardımçı xidmətlər göstərən şirkətlərdə çalışa bilər.

Peşə üzrə səriştə səviyyəsi:

Biliklər	Bacarıqlar	Müstəqillik və məsuliyyət
<ul style="list-style-type: none"> • Azərbaycan Respublikasının Sığorta fəaliyyəti haqqında Qanunu; • Azərbaycanda sığorta sistemi və sığorta bazarı; • Sığortanın cəmiyyətdə iqtisadi məhiyyəti, funksiya və rolü; • Sığortanın forma və növləri; • Sığorta və təkrarsıgorta fəaliyyətinin lisenziyalasdırılması prosesi; • Sığorta sektorunda dövlət tənzimləməsi və nəzarəti prosesi; • Sığorta müqavilələri; • Dünya sığorta bazarı; • Əməliyyatların uyğunlaşdırılması və bərabərləşdirilməsi 	<ul style="list-style-type: none"> • Öz işini planlaşdırmaq, prioritetləşdirmək və ardıcılılığını müəyyən etmək üçün planlaşdırma və təşkilati bacarıqlar; • İstənilən ziddiyətləri müəyyən edib yoluna qoymaq üçün problemi həllətmə bacarıqları; • Bir metodologianın digərindən üstün faydalarnı təhlil etmək üçün təhlil bacarıqları; • Prosedurları, təlimatları, texniki sənədləri və əlaqəli sənədləri oxuyub şərh etmək; • Kompleks maliyyə sistemləri, elektron cədvəller, məlumat bazaları və internet vasitəsi ilə məlumatlardan istifadə etmək üçün informasiya texnologiyaları üzrə bacarıqlar; • Araşdırma bacarıqları: <ul style="list-style-type: none"> – mürəkkəb və fərqli informasiya mənbələrini müəyyən etmək və ətraflı araşdırmaq; – mövcud mənbələrdən informasiya əldə etmək. • Maliyyə məlumatlarını şərh etmək və xerclər, qiymətlər, gəlir və digər maliyyə məlumatlarını hesablamaq üçün riyazi- 	<ul style="list-style-type: none"> • Əvvəlcədən məlum olan vəzifə və fəaliyyətlər çərçivəsində müstəqil idarəetmə və komandanın idarə edilməsini həyata keçirmək (eyni zamanda həm idarəetmə, həm də istehsal subyekti kimi çıxış etmək) • İşə yanaşmasını dəyişən şəraitə uyğunlaşdırmaq və dövri problemlərin həlli zamanı elementar nəzəriyyələrdən istifadə etmək • Digər şəxslərin gündəlik işinə nəzarət etmək, əmək fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi üçün məsuliyyətdaşımamaq və işin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflər vermək İşçilərə rəhbərlik etmək

<p>qaydaları, onun rolü və əhəmiyyəti;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sığorta işi ilə bağlı müvafiq terminologiya; • Bank prosedurları və təlimatları; • Strateji planlaşdırma haqqında ümumi biliklər; • Maliyyə-mühasibat uçotu, iqtisadiyyat, hüquq, lizinq, logistika və idarəetmə üzrə biliklər; • Maliyyə hesabatlarının hazırlanması qaydaları; • Proqnozlaşdırma üsulları, modellər, qaydalar və qabaqcıl təcrübə; • İT bilikləri (MS Windows, MS Office (Excel, Word, Outlook, PowerPoint)); • Xarici dil; • Azərbaycan dili; 	<p>statistik hesablamalar aparmaq bacarıqları;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Risklərin qiymətləndirilməsi və idarə olunması üzrə bacarıqlar; • Bir neçə tapşırığı eyni anda görmək bacarığı; • Nəticələrə nəzarət etmək və işin keyfiyyətini qiymətləndirmək; • Güclü ünsiyyət (yazılı və şifahi) və fəndlərarası ünsiyyət bacarıqlar; • Problemin müəyyən edilməsi və həllinə dair tövsiyə verilməsi üçün qərar qəbuletmə bacarıqları; • Sənədləşdirmə və hesabatvermə bacarıqları; • Əla danışq aparma və təqdimat bacarıqları; • Vaxtin idarə edilməsi bacarığı; • Müstəqil və komanda daxilində işləmək bacarığı.. 	
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • Müvafiq tənzimləyici və qanunvericilik tələbləri; • İnzibati və kargüzarlıq prosedur və sistemləri; • SƏTƏM (Sağlamlıq, Əməyin Təhlükəsizliyi və Ətraf Mühitin Mühafizəsi) qayda və prosedurları; • Biznes və müştəri tələbləri. 		
---	--	--

Attestasiya:

*Tələbələrin qiymətləndirilməsi “Peşə təhsili pilləsində təhsilalanların attestasiyasının aparılması qaydasına” uyğun həyata keçiriləcək.

Peşə üçün spesifik tələblər: İş adətən sıgorta şirkətləri və ya banklarda müntəzəm iş saatlarında və ya sərbəst yerinə yetirilir. Stressə davamlı olmaq, operativ və düzgün qərar qəbul etmək, işin xüsusiyyətindən asılı olaraq həm açıq, həm də qapalı mühitdə işləmək tələb olunur.

İxtisası tədris edəcək pedaqoji heyətə qoyulan tələblər: Peşə təhsili müəssisələrinin mühəndis-pedaqoji heyəti üzvünün müvafiq peşə-ixtisas sahəsi üzrə baza təhsili (ali və ya orta ixtisas), tədris etdiyi modullar (istehsalat təlimi ustalarının təhkim olunduğu qrupun) baza ixtisasına uyğun gəlməlidir. Pedaqoji heyət üzvü tələbələr və həmkarları ilə ünsiyyət qurmaq bacarığına, əlaqələndiricilik, istiqamətvericilik xüsusiyyətlərinə malik olmalıdır. Tələbələrin ixtisasları üzrə dövrün tələbatına uyğun elmi-nəzəri bilikli mütəxəssis, innovativ təlim metodlarından, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə etmək bacarığı aşılmalıdır.

Peşə təhsilinin modul strukturu - modulların siyahısı

İxtisasın adı: Sığorta işçisi		saatların miqdarı	Həftəlik dərs saatlarının miqdarı						Məsləhət saatları		
Nö	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar (fənlər)		I			II					
			5	10	10	3	9	1			
	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1	Fiziki tərbiyə	25	1	1	1						
2	Hesablama əməliyyatları	40	2	3							
3	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	40	2	3							
4	Sahibkarlıq	40			4						
5	İKT-dən istifadə	40	2	3							
Baza modulları üzrə cəm:		185	7	10	5						
Peşə-ixtisas fənləri (modulları), nəzəri		415	21	15	16						
6	İş yerində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	40	8								
7	Sığorta qanunvericiliyi	75	5	5					5		
8	Sığorta işinin təşkili	80			8				5		
9	Sığorta işinin planlaşdırılması	80			8						
10	Menecmentin əsasları	70	8	3					5		
11	Marketinq və satış	70		7					5		
İstehsalat təlimi (praktik modullar)		440	8	12	16	40	0				
İstehsalat təcrübəsi		360					40				
Tələbələrin maksimum məcburi dərs yükü		1400	36	37	37	40	40	0	0		
Məsləhət saatları:		20							20		
YEKUN		1420									

Modulların spesifikasiyası

Modulun adı: Hesablama əməliyyatları
Modulun kodu: 1
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə məsələlərin həllində riyazi düşüncə nümayiş etdirməyi, hesablamalar aparmağı, cədvəl və qrafiklər hazırlayıb istifadə etməyi, cəbr qanunlarını tətbiq etməyi və təsviri statistikadan istifadə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Məsələlərin həllində riyazi düşüncə nümayiş etdirir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Riyazi məsələlərin həllini necə qavradığını izah edir.
2. Məsələlərin həllində nə zaman riyazi üsullardan istifadə edəcəyini müəyyən edir.
3. Riyazi qanunlardan istifadə edərək məsələlərin həlli zamanı hansı texniki vəsaitlərdən istifadə olunacağını tədqiq edir.
4. Praktiki məsələlərdə riyazi termin və modellərdən istifadə etmək üçün nümunələr verir.
Təlim nəticəsi 2: Sadə hesablamalar aparır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İşdən əlavə vaxt üçün hesablanan bonusları və çıxılmaları nəzərə almaqla əmək haqqından xalis gəliri hesablayır.
2. Faizləri və yenidən ödənişləri (qaytarılmaları) bank krediti üzrə hesablayır.
3. Formul və reseptlər əsasında xammalın müxtəlif qarışqlarını hesablayır.
4. Sifarişlərlə əlaqəli tipik hesabatlar aparır.
5. Digər tipik işlərlə bağlı hesablamaları yerinə yetirir.
Təlim nəticəsi 3: Sadə qrafik və cədvəller hazırlayıv və məsələlərin həllində onlardan istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Histogramdan, nöqtəli diaqramdan, xətti qrafik və piktoqramdan alınan məlumatlardan istifadə edir.
2. Nəzərdən keçirilən işdən alınan informasiyalara əsasən, histogramlar, nöqtəli diaqramlar, xətti qrafik və ya piktoqramlar qurur.
3. Exceldən istifadə etməklə 2-ci qiymətləndirmə meyarındaki diaqramları qurur.
Təlim nəticəsi 4: Məsələlərin həllində sadə cəbri qaydaları tətbiq edir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Mötərizələrdən istifadə etməklə ifadələri aydınlaşdırır və sadələşdirir.
2. Tənliklər və riyazi ifadələrlə düzgün manipulyasiya edir və onları sadələşdirir.
3. Müvafiq dəyişənlərdən istifadə edərək riyazi funksiyalar qurur.
4. İndexlər qanunu tətbiq edir.
5. Sadə xətti funksiyaları praktiki misallarla izah edir.

Təlim nəticəsi 5: Sadə təsviri statistikadan istifadə edir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Çoxluğa qarşı seçim konsepsiyani izah edir.
2. Mərkəzin tendensiya üzrə məlumatlarını təsvir edir (moda, median, ədədi orta).
3. Dispersiya ölçüləri olan məlumatları təsvir edir.
4. Histrogram və diaqramları təsvir edir.

Modulun adı: İKT-dən istifadə

Modulun kodu: 2

Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə işlə əlaqəli məlumatları tapmağı, qiymətləndirməyi və idarə etməyi, müxtəlif müvafiq mediadan istifadə etməklə peşəkarmasına əlaqə qurmağı və əməkdaşlıq etməyi, peşəkar rəqəmsal məzmun hazırlamağı, İT-dən təhlükəsiz şəkildə istifadə etməyi və texnologiyadan istifadə etməklə problemləri həll etməyi bacaracaqdır.

Təlim nəticəsi 1: Internetdə məlumatları tapmağı, qiymətləndirməyi və idarə etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müvafiq məlumat göstəricilərini (verilənlər), məlumat və rəqəmsal məzmunu müəyyən edir.
2. Müvafiq məlumat göstəricilərinin, məlumat və rəqəmsal məzmunun keyfiyyətini dəyərləndirir.
3. Rəqəmsal mühitlərdə məlumat göstəricilərini, məlumatları və rəqəmsal məzmunu idarə edir.

Təlim nəticəsi 2: Sosial media vasitələrindən istifadə edir.

Qiymətləndirmə meyarları

A handwritten signature in blue ink, likely belonging to the teacher or administrator who signed off on the document.

1. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə peşəkarcaşa işləyir.
2. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalardan istifadə etməklə məlumat göstəricilərini, məlumat və rəqəmsal məzmunu paylaşır.
3. Rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə öz işlərini yerinə yetirir.
4. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə peşəkarcaşa davranır.
5. Peşəkar şəbəkə vasitəsilə ünsiyyət qurur.
6. Rəqəmsal kimliyi idarə edir.

Təlim nəticəsi 3: Rəqəmsal məzmun hazırlayır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müvafiq formatlarda peşəkar rəqəmsal məzmunu hazırlayır.
2. Yeni müvafiq məzmun hazırlanması üçün mövcud rəqəmsal məzmunu integrasiya edərək uyğunlaşdırır.
3. Müəlliflik hüququ və lisenziyaların məlumat göstəricilərinə, məlumat və rəqəmsal məzmununa necə tətbiq edilməsini təsvir edir.

Təlim nəticəsi 4: İnformasiya texnologiyalarından təhlükəsiz şəkildə istifadə etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müvafiq cihazları qoruyur.
2. Şəxsi məlumat və məxfiliyi qoruyur.
3. Cihazlardan istifadə edərkən sağlamlığını qoruyur.
4. Cihazlardan istifadə edərkən ətraf mühiti qoruyur.

Təlim nəticəsi 5: Sadə texniki problemləri həll edir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müvafiq cihazları işlədərkən yaranmış texniki problemləri həll edir.
2. Texnologiyalardan istifadə etməklə işlə əlaqəli müvafiq ehtiyacları müəyyən edərək, bunların texnoloji həlli yollarını seçir.
3. Öz rəqəmsal bacarılarındakı çatışmazlıqları müəyyən edir.
4. Öz rəqəmsal bacarıqlarındaki çatışmazlıqları aradan qaldırmaq üçün inkişaf planını təqdim edir.

Modulun adı: Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması
Modulun kodu: 3
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamlandıqdan sonra tələbə özünü tanımağı və şəxslərarası münasibətləri tənzimləməyi, düşünməyi, problemləri həll edərək qərarları qəbul etməyi, karyera məqsədlərini müəyyən etməyi və müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Özünü tanımağı və şəxslərarası münasibətləri tənzimləməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stresi idarə edir və emosiyaları tənzimləyir. 2. Pozitiv düşünür və özünü qiymətləndirir. 3. Empatiya qurur və dinləyir. 4. Şəxslərarası münasibətləri effektiv idarə edir və mübahisələri həll edir. 5. İnamlı ünsiyyət qurur.
Təlim nəticəsi 2: Düşünməyi və problemləri həll edərək qərarları qəbul etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
<ol style="list-style-type: none"> 1. Məqsədlərini müəyyənləşdirir və qərarları qəbul edir. 2. Problemləri həll edir. 3. Tənqid və yaradıcı düşünür. 4. İcra edir və davamlılığı təmin edir.
Təlim nəticəsi 3: Karyera məqsədlərini müəyyən edir və müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
<ol style="list-style-type: none"> 1. Karyera anlayışının mənasını izah edir. 2. Karyera məqsədlərinin müəyyən edilməsi yollarını araşdırır. 3. Müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə edir. 4. Peşəkar inkişafın üsul və mərhələlərinə tətbiq edir.

Modulun adı: Sahibkarlıq

Modulun kodu: 4

Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə sahibkarlıq ideyalarını müəyyənləşdirib qiymətləndirməyi, ideyaların həyata keçirilməsi üçün lazımi resursları müəyyənləşdirib toplamağı, və ideyaları həyata keçirilməsi yollarını göstərməyi bacaracaqdır.

Təlim nəticəsi 1: Sahibkarlıq ideyalarını, imkanlarını müəyyən etməyi və qiymətləndirməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Sahibkarlığın mahiyyətini izah edir.
2. Sahibkarlıq fəaliyyəti üçün əlində olan imkanları müəyyən edir.
3. Sahibkarlıq ideyalarını müəyyənləşdirir.
4. Sahibkarlıq ideyasını qiymətləndirir.

Təlim nəticəsi 2: Sadə biznes layihəsini hazırlayır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Biznes planın məqsəd və strukturunu izah edir.
2. Marketing planını hazırlayır.
3. Satış və insan resurslarını planlaşdırır.
4. İnvestisiya və maliyyə planını hazırlayır.
5. Büdcəni planlaşdırır.
6. Qeyri-müəyyənlik və risk hallarında necə qərar qəbul edəcəyini təsvir edir.

Təlim nəticəsi 3: Sahibkarlıq ideyalarını necə həyata keçirməli olduğunu göstərir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Yaradılan müəssisənin hüquqi məsələlərini təsvir edir.
2. Sahibkarlıq prosesində başqaları ilə səmərəli əməkdaşlıq üçün nə edəcəyini təsvir edir.
3. Biznes plan hazırlanmasından sonrakı addımlarını müəyyən edir

Modulun adı: Fiziki tərbiyə

Modulun kodu: 5

Modulun ümumi məqsədi: Bu modul tamamladıqdan sonra tələbə tərbiyəvi prosesdə sağlamlığın yüksəldilməsi, peşə xəstəliklərinin qarşısının alınması, pis vərdişlər, fərdi fiziki

inkışaf və sağlam fiziki həyat haqqında zəruri məlumatı biliçək və dövlət standartında müvafiq təlimlərlə nəzərdə tutulan fiziki standartları yerinə yetirmək üçün fərdi olaraq seçilmiş kompleks sağlamlıq və gimnastika məşğələlərini həyata keçirməyi bacaracaqdır.

Təlim nəticəsi 1: Hərəki vərdiş və bacarıqları formalasdırıan müxtəlif statik və dinamik hərəkətləri sadə üsullarla icra edir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Hərəkətlərin sağlamlaşdırıcı və inkişafetdirici təsirini izah edir.
2. Hərəkətlərin icra şəraiti və icra üsulunun təkmilləşdirilməsi barədə müzakirə aparır.
3. Şəxsiyyətin hormonik inkişafını təsvir edir.
4. Fiziki tərbiyə üzrə nəzəri bilikləri izah edir.

Təlim nəticəsi 2: Fiziki tərbiyə prosesində intizam və rejim qaydalarına əməl edir, birgə fəaliyyət bacarıqları nümayiş etdirir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Aktiv hərəkətlərlə bağlı bacarıq və vərdişlərini nümayiş etdirir.
2. Aktiv hərəkətlərin icrasında əlverişli üsullarından istifadə edir.
3. Aktiv hərəkətlərinə nəzarət edir.
4. Şəraitə uyğun ilkin tibbi yardım göstərir.
5. Bərpaedici vasitələrdən səmərəli istifadə edir.

Təlim nəticəsi 3: İdman oyunlarını, o cümlədən milli idman oyunlarını və onların növlərini təqdim edir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Fiziki hazırlığını artırmaq üçün aktiv hərəkətlərdən və xüsusi vasitələrdən müntəzəm istifadə edir.
2. Yaş qrupuna müvafiq hərəkətlərə qadir olduğunu nümayiş etdirir.
3. Hərəkətlərin icrası zamanı əlverişli metodlar tətbiq edir.
4. Aktiv hərəkətlərə qadir olduğunu nümayiş etdirir.

Modulun adı: İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları

Modulun kodu: 6

Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə əməyin, ətraf mühitin mühafizə olunma qaydalarını, istehsalat sanitariyası, əmək gigiyenası qaydalarını biliçək və mümkün təhlükələrin qarşısını almağı bacaracaqdır.

Təlim nəticəsi 1: İş yerində əməl ediləcək təhlükəsizlik tədbirlərini bilir və qaydaları tətbiq etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Əməyin təhlükəsizliyi və əmək fəaliyyəti ilə bağlı ümumi faktorları və təlimatları şərh edir.
2. Əməyin mühafizəsi ilə bağlı məqsəd, norma və standartları yerinə yetirir.
3. İş yerlərində əməyin mühafizəsi və texniki təhlükəsiz iş üsullarına riayət edir.
4. İstehsal sahələri və istehsal meydançaları ilə bağlı təhlükəsizlik tələblərini sadalayır.

Təlim nəticəsi 2: Alətlərlə işləyərkən, aqreqatları sınaq edərkən əmək təhlükəsizliyi və iş zamanı yaranan biləcək yanğın təhlükəsizliyi tədbirlərini bilir və tətbiq etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Elektriklə işləyən alətlərdən istifadə zamanı əməl ediləcək təhlükəsizlik tədbirlərini sadalayır.
2. Elektrik maşınları quraşdırılmış otaqlarda ilkin mühafizə vasitələri – yanğın söndürən və quru qum olan yeşidən istifadə qaydalarını təsvir edir.
3. Baş verə biləcək yanğın təhlükəsinin qarşısını ala biləcək tədbirləri və yanğının yayılmasına qarşı mübarizədə yanğın söndürmə vasitələrini seçir.
4. Nərdivanların, meydançaların və pilləkənlərin tətbiqi zamanı təhlükəsizlik tələblərini əlaqələndirir.

Təlim nəticəsi 3: İstehsalat zədələnmələrinin növlərini, yaranma səbəblərini bilir və müvafiq tədbirlər görməyi bacarrı.

Qiymətləndirmə meyarları

1. İstehsalat zədələnmələrinin növlərini və səbəblərini izah edir.
2. Zədələnmə və peşə xəstəliklərinin əsas səbəblərini təsvir edir.
3. İstehsalatda zədələnmə səbəblərinin qarşısını almaq üçün müəyyən tədbirlər görür.
4. İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarında icbari siğorta olunanlar və onların iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə kateqoriya və risk qruplarını seçir.

Təlim nəticəsi 4: Əmək gigiyenası haqqında bilir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Əmək gigiyenası haqqında ümumi bilgiləri və inkişafının əsas mərhələlərini izah edir.
2. Zərərli və təhlükəli faktorların təsnifatını təsvir edir.
3. Əməyin gigiyenası, əmək prosesini və istehsalat şəraitini, onların orqanizmlə qarşılıqlı təsirini müəyyən edir.
4. Əmək prosesinin xüsusiyyətlərindən və rejimində asılı olan zərərləri kateqoriyalara (qruplara) böldür.

Təlim nəticəsi 5: İstehsalat səs-küylərinin və titrəyişlərin insan orqanizminə təsirini bilir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. İstehsalat səs-küylərinin təsnifatını şərh edir.
2. İşçilərin orqanizminə səs-küylərin təsirini izah edir.
3. Səs-küylərin insan orqanizminə xoşagəlməz təsirinin profilaktikasını təsvir edir.
4. Müxtəlif güclü və tezlikli səslərin nizamsız (xaotik) birləşməsindən səs-küy (gurultu) yaranmasını müəyyən edir.

Təlim nəticəsi 6: Ətraf mühitin mühafizəsi və yanğınsöndürmə vasitələrinə dair ilkin tədbirləri bilir və həyata keçirməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Ekoloji qanunları təsvir edir.

2. Ekoloji şəraitin yaxşılaşdırılmasına yardımcı olan üsulları sadalayır.
3. Müəssisədə olan yanğınsöndürmə vasitələrindən düzgün istifadə edir.
4. Yanğın baş verərkən yanığın təhlükəsizliyinin əsas və fərdi ehtiyat tədbirləri ilə otaqlardan çıxma qaydalarını uyğunlaşdırır.
5. İşləri başa çatdırıldıqdan sonra ətraf mühitin qorunması naminə ərazini təmizləyir.

Modulun adı: Sağorta qanunvericiliyi
Modulun kodu: 7
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamlandıqdan sonra tələbə siğorta qanunvericiliyi haqqında məlimat alır, qanunları tətbiq edir
Təlim nəticəsi 1. Sosial siğorta sahəsində münasibətləri tənzimləyən Azərbaycan respublikasının qanunvericiliyini bilir
Qiymətləndirmə meyarları
1. 1.Sosial siğortanın formalarını müəyyənləşdirməyi bacarır
2. 2.Sosial siğortanın prinsiplərini bilir
3. 3.Sosial siğortanın iştirakçılarının hüquq və vəzifələrini bilir
Təlim nəticəsi 2. Məcburi dövlət sosial siğorta haqqını hesablaması bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Məcburi dövlət sosial siğortası məqsədilə siğortaedənlərin və siğortaolunanların uçotu
2. Fərdi qaydada fəaliyyət göstərən fiziki şəxslərin məcburi dövlət sosial siğorta haqqını hesablaması bacarır
3. Mülkiyyətində kənd təsərrüfatına yararlı torpaq sahəsi olan fiziki şəxslər üçün məcburi dövlət sosial siğorta haqqının hesablanması
Təlim nəticəsi 3. İşsizlikdən siğortanın subyeklərinin hüquq və vəzifələrini bilir
Qiymətləndirmə meyarları
1. İşsizlikdən siğortaolunanın hüquq və vəzifələrini bilir
2. İşsizlikdən siğortada siğortaedənin hüquq və vəzifələrini bilir
3. İşsizlikdən siğortada siğortaçının hüquq və vəzifələrini bilir
4. Siğorta ödənişinin təyin edilməsinin şərtlərini bilir.
5. Siğorta vəsaitlərinin mənbələrini bilir.
6. İşsizlikdən siğorta haqqını hesablaması bacarır

Modulun adı: Sığorta işinin təşkili
Modulun kodu: 8
Modulun ümumi məqsədi: Bu modul bitdikdən sonra tələbə sığortanın mahiyyətini, onun iqtisadiyyatda rolunu, ölkəmizdə sığorta bazarı və sistemini biləcək və həmçinin Azərbaycan Respublikasının Sığorta fəaliyyəti haqqında Qanunu tətbiq etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Sığortaya giriş və sığorta tarixini bilir
Qiymətləndirmə meyarları
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sığorta haqqında məlumat verir 2. Sığorta tarixini izah edir 3. Sığorta qanunvericiliyinə dair məlumat verir
Təlim nəticəsi 2: Sığorta işinin təşkili və sığorta şirkətlərinin quruluşunu bilir
Qiymətləndirmə meyarları
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sığortanın mahiyyətini izah edir 2. Sığorta sistemini şərh edir 3. Sığorta bazarı haqqında məlumat verir
Təlim nəticəsi 3: Sığorta terminologiyası və sığorta məhsullarını bilir
Qiymətləndirmə meyarları
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sığorta terminlərini izah edir 2. Sığorta məhsulları haqqında məlumat verir 3. Həyat və qeyri-həyat sığortası barədə məlumat verir
Təlim nəticəsi 4: Sığorta haqlarının hesablanması qaydaları və prinsiplərini bilir
Qiymətləndirmə meyarları
<ol style="list-style-type: none"> 1. Düsturları izah edir 2. Riyazi hesablamalarda kalkulatordan istifadəni izah edir 3. Cədvəllərin qurulması və istifadəsi haqqında məlumat verir

Modulun adı: Sığorta işinin planlaşdırılması
Modulun kodu: 9
Modulun ümumi məqsədi: Bu modul bitdikdən sonra tələbə sığorta agentinə dair tələbləri bilir, sığorta məhsullarının satışını təşkil etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Sığorta aAgenti işinin planlaşdırılmasını bilir və təşkilini bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sığorta agentinə dair məlumatlar verir 2. Müştərilərlə davranış qaydalarını izah edir 3. Sığorta məhsulları və müqavilələr barədə izah verir

Təlim nəticəsi 2: Sığortanın forma və növlərini bilir

Qiymətləndirmə meyarları

- 1.Şəxsi sığortanı izah edir
- 2.Əmlak sığortasını izah edir
- 3.Məsuliyyət sığortasını izah edir

Təlim nəticəsi 3: Sahibkarlıq fəaliyyəti və sığorta agentliyinin qurulması qaydalarını bilir

Qiymətləndirmə meyarları

1. Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında məlumat verir
2. Sığorta fəaliyyəti haqqında qanunları sadalayır
3. Vergi ödəyicisi identifikasiya nömrəsinin alınma qaydalarını izah edir

Modulun adı: Menecmentin əsasları

Modulun kodu: 10

Modulun ümumi məqsədi: Bu modul bitdikdən sonra tələbə menecmentin əsasaları haqqında məlumat əldə edir və menecmentlik işini təşkil edir

Təlim nəticəsi 1. Menecmentin mahiyyətini və menecerlərdə olması zəruri olan keyfiyyətləri

Qiymətləndirmə meyarları

1. İdarəetmədə qərar vermə prosesini təsvir edir.
2. Menecmentin elmi məktəbləri haqqında danışır.
3. Menecmentin təşkilati formalarını sadalayır.
4. İdarəetmə aparatında funksional vəzifələrin bölüşdürülməsi haqqında danışır.

Təlim nəticəsi 2. Menecmentdə insan resurslarının idarə edilməsini bilir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Menecmentdə xarici təcrübələri şərh edir.
2. Menecmentdə plashaşdırma haqqında bilir.
3. Menecmentin iqtisadi metodunun tərkibi kimi təşkiletmə haqqında bilgilidir.

Təlim nəticəsi 3. Menecmentdə motivasiyanı tətbiq etməyi bacarrı.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Menecmentdə motivasiya prosesini şərh edir
2. Menecmentdə motivasiya nəzəriyyələrini bilir.
3. Motivasiya prosesində nəzarətin zəruriliyi haqqında məlumat verir.

Modulun adı: Marketinq və satış

Modulun kodu: 11

Təlim nəticəsi 1: Marketinqin meydana gəlməsini, mahiyyətini və inkişaf mərhələlərini bilir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Marketinqin mahiyyətini təsvir edir, subyektləri haqqında şərh edir.
2. Marketing bazar araşdırmasından danışır.
3. Marketinqdə marka yaratmaq haqqında bilir.

Təlim nəticəsi 2: Marketinqdə istehlakçı davranışlarını təhlil edir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Marketinqdə istehlakçı davranışlarından danışır.
2. Marketinqdə alıcı davranışlarının tipini fərqləndirir.
3. Alış haqqında qərar qəbul etmə prosesinin mərhələlərini sadalayır.

Təlim nəticəsi 3: Məhsulların satışının həvəsləndirilməsi və reklamı bilir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Satış kanallarının iştirakçlarını müəyyən edir.
2. Marketinqin kommunikasiya sisteminin əsas elementləri haqqında bilir.
3. Reklamın mahiyyəti və formaları haqqında danışır

Modulun adı: İstehsalat təlimi

Modulun kodu: 12

İş yerində öyrənmənin ümumi məqsədi: Bu modul bitdikdən sonra tələbə sıgorta məhsullarının satışını təşkil etməyi bacarı, sıgorta müqavilələrinin bağlanmasında vasitəçilik etməyi öyrənir, sıgorta məhsullarının satışını həyata keçirməyi və sənədləşdirməni bacaracaqdır.

Təlim nəticəsi 1: Sığorta məhsullarını bilir

Qiymətləndirmə meyarları

1. Həyat sahəsi üzrə sıgorta məhsulları ilə tanış olur
2. Qeyri-həyat sahəsi üzrə sıgorta məhsulları ilə tanış olur
3. Konülli və icbari qaydada həyata keçirilən sıgorta məhsulları ilə tanış olur
4. Sığorta haqlarını düsturlardan istifadə edərək hesablayır

Təlim nəticəsi 2: Sığortanın forma və növlərini bilir

Qiymətləndirmə meyarları

1. Şəxsi sıgortanı izah edir
2. Əmlak sıgortasını izah edir

3.Məsuliyyət sigortasını izah edir

Təlim nəticəsi 3: Sığorta agenti işini təşkil edir

Qiymətləndirmə meyarları

- 1.Sənədləşdirmə və hesabatverməni icra edir
2. İT biliklərdən (MS Windows, MS office) istifadə edir
3. Müştərilərlə ünsiyyətdə etik davranış qaydalarına riayət edir

Modulun adı: İstehsalat təcrübəsi

Modulun kodu: 13

İş yerində öyrənmənin ümumi məqsədi: istehsalat təcrübəsində tələbə sigorta müqavilələrinin bağlanmasında vasitəçilik etməyi öyrənir, sigorta məhsullarının satışını həyata keçirdir, sənədləşdirmə, təqdimat və həm müstəqil həm də komanda daxilində işləməyi bacaracaqdır.

Təlim nəticəsi 1: Sığorta məhsulları ilə tanımağı bacarır

Qiymətləndirmə meyarları

1. Həyat və Qeyri-həyat sahəsi üzrə sigorta məhsulları ilə tanış olur
2. Könüllü və icbari qaydada həyata keçirilən sigorta məhsulları ilə tanış olur
3. Sığorta haqlarını düsturlardan istifadə edərək hesablayır və sənədləşdirməni icra edir

Təlim nəticəsi 2: Sığortanın forma və növlərini bilir

Qiymətləndirmə meyarları

- 1.Şəxsi sığortanı izah edir
- 2.Əmlak sigortasını izah edir
- 3.Məsuliyyət sigortasını izah edir

Təlim nəticəsi 3: Sığorta agenti işini təşkil etməyi bacarır

Qiymətləndirmə meyarları

- 1.Sənədləşdirmə və hesabatverməni icra edir
2. İT biliklərdən (MS Windows, MS office) istifadə edir
3. Müştərilərlə ünsiyyətdə etik davranış qaydalarına riayət edir



Təhsil proqramlarına dair qeydlər

1. Ümumi orta təhsil bazasından qəbul olunmuş və texniki peşə təhsili ilə yanaşı, tam orta təhsil alanlar üçün təşkil edilən qruplarda peşə təhsilinin dövlət standartında göstərilmiş "Ana dilində ünsiyyət" səriştəsi "Azərbaycan dili", "Xarici dildə ünsiyyət" səriştəsi "Xarici dil", "İnformasiya texnologiyaları" səriştəsi "İnformatika", "Hesablama əməliyyatlarını yerinə yetirmə" səriştəsi isə "Riyaziyyat" fənni proqramına integrasiya olunmuş şəkildə, həmçinin ixtisasın tələbləri nəzərə alınmaqla uyğunlaşdırılmış program əsasında tədris edilir.
2. Tələbələrin sayı 15 (on beş) və daha çox olan qruplarda müvafiq maddi-texniki baza və ixtisas müəllimləri olduğu halda aşağıdakı fənlərin tədrisi 2 (iki) qrupa bölünə bilər:
 - 2.1. tədris digər dillərdə aparılan siniflərdə "Azərbaycan dili - dövlət dili kimi";
 - 2.2. tədris dilindən asılı olmayaraq bütün siniflərdə "Xarici dil", "Fiziki tərbiyə".
 - 2.3. "İnformatika" fənni üzrə praktiki məşğələlər.
3. İnformatika kabinetinə olmayan peşə təhsili müəssisələrində "İnformatika" fənni üzrə praktik məşğələ keçirilmir.
4. "Xarici dil" fənnində tədrisi nəzərdə tutulan xarici dilin seçimi zamanı tədris qruplarında təhsil alan tələbələrin mütləq çoxluğunun nəzərə alınaraq ümumtəhsil pilləsində təhsil aldıqları "əsas xarici dil" əsas götürülür.
5. Tədris ilinin birinci yarısında qrupda tələbələrin sayının azalması tədris planı ilə müəyyən edilmiş müvafiq fənlərin tədrisində qrupun iki qrupa bölünməsinə məhdudiyyət yaratır.
6. Pilot peşə təhsil müəssisələrində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 11 mart tarixli 86 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Peşə təhsili müəssisələrinin ayrı-ayrı peşə istiqamətləri üzrə tədris qruplarında orta sıxlığın müəyyən edilməsi haqqında" qərarın 3-cü bəndinə uyğun olaraq tədris qruplarında təhsilalanların sayı 16 nəfərdən çox olduqda, laboratoriya və istehsalat təlimi dərslerində qruplar 2 yarımqrupa bölünə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələrinin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
7. Pilot peşə təhsili müəssisələrində və pilot layihələrdə "Peşə təhsili haqqında" qanunun 11.2. maddəsinə müvafiq olaraq işəgötürənlərin istehsalat təcrübəsinə rəhbər təyin etdiyi mütəxəssislərə təhsil müəssisəsi tərəfindən təcrübə saatları üçün nəzərdə tutulmuş haqq ödənilə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələri və pilot layihələrin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
8. Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması həyata keçirən ixtisaslar üzrə tədris Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasname" (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılışdırılmış, Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş müxtəlif kateqoriyalı avtomobil nəqliyyatı vasitələri sürücülərinin hazırlanması üçün mövcud tədris plan və proqramlarına uyğun aparılır.
9. Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücü hazırlayan ixtisaslar üzrə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Kollegiyasının 30 may 2012-ci il tarixli

05/2012-1 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün imtahanların qəbulu və sürücülük vəsiqəsinin verilməsi haqqında təlimat" (mövcud dəyişikliklərlə) və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasname" (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin traktor və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücülərin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması programı üzrə təlim kursunun tələblərinə uyğun aparılır.

10. Dual və axşam qrupları üçün hazırlanmış tədris planları tətbiq edilən peşə təhsil müəssisələri və qrupların (ixtisaslarının) siyahısı Peşə Tehsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
11. Kənd təsərrüfatı istiqaməti üzrə olan ixtisasların bəzilərində seçmə modulu kimi təqdim olunan modullar seçilərkən regionun iqtisadi xüsusiyyəti nəzərə alınır.
12. STEM Mərkəzi yaradılmış peşə təhsil müəssisələrində tədris olunan bütün ixtisaslar üzrə həftədə 2 (iki) saat olmaqla "STEM" fənni əlavə olaraq tədris olunur.



20
Leyla H. D.